సందర్భం

సాయంకాలం అవుతోంది.

హైదరాబాద్ నగరం జనసమ్మర్దంతో ఊపిరి సలపకుండా ఉంది. చార్మినార్ క్రాస్‌రోడ్స్‌కి కొంచెం దూరంగా అశోక్‌నగర్‌లో ఉన్న ఆ అపార్ట్‌మెంట్ తలుపు గంట మోగింది.

మోగించిన కృష్ణారావూ, అతనితో వచ్చిన నారాయణరెడ్డి, రాజమల్లయ్య, శాస్త్రి, మురళీ ఏదో చర్చలో ఉన్నారు.

చర్చ సాగుతూన్నా తలుపు తెరుచుకోలేదు.

ఎదుటి అపార్ట్‌మెంట్ తలుపొకమారు తీసి, ఆ యింటావిడ యీ మంద ఏమిటా అన్న కుతూహలాన్ని ప్రదర్శించి, 'ఆవిడ లోపలే ఉన్నారు-' అంటూ సమాచారాన్ని యిచ్చి తలుపు మూసుకుంది.

కృష్ణారావు కాస్త ఎక్కువసేపు బటన్ నొక్కాడు.

లోపలినుంచి పక్షుల అరపుల గంటమోత బయటకు వినవస్తోంది.

మరికొంతసేపట్లో తలుపు తెరుచుకుంది.

"వస్తున్నానంటినిగా-" అంటున్న ప్రభ వాళ్ళను చూడగానే ఓ బలవంతపు నవ్వుతో తన విసుగును అణుచుకుని "రండి రండి" అంటూ లోపలికి నడిచింది.

"కూర్చోండి-" అంటూ డ్రాయింగ్ రూంలో సోఫా కుర్చీలు చూపించాడు. తలుపు తెరవగానే కనిపించిన మార్క్స్ ఫోటోనీ, షోకేస్‌లో ఉన్న లెనిన్, స్టాలిన్, మావోల చిత్రాలనీ చూస్తూ కూర్చున్నాడు మురళి.

వాళ్ళందరూ సోఫాల్లో కుర్చీల్లో సర్దుకుంటుండగా కృష్ణారావు బెడ్‌రూమ్‌లోకి వెళ్ళాడు.

"ఏమయింది ప్రభా, తలుపు తియ్యలేదు?" అడిగాడు కృష్ణారావు. ప్రభ మంచం మీద వేసిన ఫోమ్ పరుపు మీద కూర్చుని ఉంది.

"నీకేమయింది-ఒక్క నిమిషం ఆగలేకపోయావ్?" అంది.

టివీలో ఏదో హిందీ సినిమా ప్రోగ్రాం వస్తోంది. ఫలానా సినిమా ఎలా ఉందన్న ప్రశ్నకు తోసుకు తోసుకు జవాబిస్తున్నారు 'జబర్దస్త్', 'ఫస్ట్‌క్లాస్' అంటూ.

"-యిదన్నమాట ఘనకార్యం-" అన్నాడు కృష్ణారావు, ఆ గదిలోనే అమర్చిన పుస్తకాల సొరుగుల వయిపు నడుస్తూ.

"నువ్వు వెలగబెడుతున్నదేమిటి?" అంది ప్రభ.

ఒక్క చూపు ఆమె వయిపు చూసి, తనకు కావల్సిన పుస్తకం దొరకగానే తలుపు వయిపు నడిచాడు -

చటుక్కున ఆగి - గుర్తుకు వచ్చినట్టు-

"అయామ్ సారీ ప్రభా! నీకు కోర్టుకి ఫోన్ చేసి కనుక్కుంటానన్నాను. కుదరలేదు -" అన్నాడు.

ప్రభ రిమోట్ ద్వారా ధ్వనిని ఆపి - అతని వేపు తిరిగింది.

"కుదరలేదా- మర్చిపోయావా?" అంది.

"ఏదైతేనేం - సారీ చెప్పానుగదా! ఇంతకీ జడ్జీ తీర్పు యిచ్చాడా?"

"హాయిగా టైముకి వెళ్ళి ఫోన్లు చేసుకుంటూ, గోళ్ళు గిల్లుకుంటూ టైముకి యింటికి వచ్చే బాంక్‌లో లా ఆఫీసరువి - నీకెలా కుదురుతుంది-?" అంది ప్రభ. ఆమె గొంతులో తేడా కృష్ణారావుకి అందింది.

"సారీ- అన్నానుగా?"

"సో సింపుల్ - మన రిలేషన్స్‌ని మెంటైన్ చెయ్యటానికి నీ కంట్రిబ్యూషన్ ఏంటి? సారీ- ట -సారీ!"

"ఆ లెక్కలకి మనకి చాలా సమయం ఉంది-"

"మనకి - ఆనకు. మగాడివిగా - నీకు-ఉండటమే యింపార్టెంట్!"

కృష్ణారావు జవాబివ్వకుండా బయటకు నడిచాడు. అతనింకా గదిలోంచి వెళ్ళకుండానే ప్రభ రిమోట్‌లో మ్యూట్ మార్చింది.

కృష్ణారావు వచ్చి ఒక కుర్చీలో కూర్చున్నాడు. ఆ యింటికి తొలిసారిగా వచ్చిన మురళి ఆ గదిలో బొమ్మలను చూస్తున్నప్పుడు అతని మొహంలో మారిన రంగులను గమనించిన శాస్త్రి అతనితో ఏదో మాట్లాడుతున్నాడు.

కృష్ణారావు కుర్చీలో కూలబడినట్లు కూర్చున్న సంగతి గ్రహించిన మురళి- "ఏమయింది సార్?" అన్నాడు.

"జస్ట్ - అలసట- అంతే!" సర్దుకోటానికి ప్రయత్నించాడు కృష్ణారావు.

"పోనీ - యీ రోజుకి డిస్పర్స్ అయిపోదామా?" అన్నాడు రాజమల్లయ్య-

"ఛఛ - బలేవాళ్ళే - మనం పనిలో దిగాల్సిందే - ఆ అమ్మాయి ఏం చెప్పాలో మనం జాగ్రత్తగా ప్లాన్ చెయ్యాలి. ఆలస్యం జరగకూడదు-" అన్నాడు కృష్ణారావు.

"-స్టేట్‌మెంట్‌కేం ఫర్వాలేదు - తొందరలేదు - ఎగ్జామిన్ చేసిన డాక్టర్ ఒకప్పుడు ప్రోగ్రెసివ్. పీడీయస్‌యూలో ఉండేది. ఎంతో కొంత వాసనలు మిగలకుండా పోవు. మనం వెళ్ళి కలిస్తే తప్పకుండా సహకరిస్తుంది - ఆవిడ మన పక్షాన్న వుంటే యిప్పుడు మనం ఏం మాట్లాడినా ఫరవాలేదు - ఆ అమ్మాయి ఏం చెప్పినా ఫరవాలేదు -" అంటూ ఆగి, -"మనం చూడాల్సింది ప్రెస్‌ని. వెంటనే ప్రెస్‌మీట్ ఏర్పాటు చేయాలి-" అన్నాడు నారాయణరెడ్డి.

"అవతల మనిషి సామాన్యుడు కాడు- మంత్రికి మనవడు-కోర్టులో మనం చెప్పబోయేదీ- ప్రెస్‌లో చెప్పేదీ ఒక్కటే అవాలి. అది కేస్‌కి బలం యిస్తుంది. ముందు స్టేట్‌మెంట్ గురించి చర్చిద్దాం-" అన్నాడు కృష్ణారావు సాలోచనగా.

"మనకి రెండూ ముఖ్యమే" అన్నాడు జుత్తు బాగా తెల్లబడిన శాస్త్రి.

"ప్రెస్సూ, పబ్లిక్ ప్రొటెస్టూ ఒకదానితో ఒకటి లింకు. కేసు తేలటానికి చచ్చినంత టైముంది. బోల్డంత చర్చించవచ్చు-" అన్నాడు రెడ్డి.

రెడ్డి వాదన కొనసాగుతోంది-జర్నలిస్టులను పోగేసి ప్రెస్‌మీట్ ఏర్పాటు చెయ్యటం సులువుగానే అవుతుంది. జనాలను పోగెయ్యాలి. దానికి తయారీ అవసరం-

అతనిది పెద్ద గొంతుక.

ఓరగా తెరచి వున్న పడకగది తలుపుని లాగి, పెద్ద శబ్దం చేస్తూ వేసింది ప్రభ.

ఒక్క త్రుటి మాటలు ఆగిపోయాయి. చూపులు అటువేపు తిరిగాయి.

కృష్ణారావు చటుక్కునలేచి - "కాఫీ తెస్తాను-మాట్లాడుతూండండి-" అన్నాడు.

అతని వెనకే పడకగది తలుపు మూసుకొంది.

ప్రభ అతనివేపు తిరిగి - "ఎందుకంత అరుపులు?" అంది.

"మేం సరదాగా కబుర్లు చెప్పుకోవటం లేదు-" గొంతు తగ్గించినా కోపంగా అన్నాడు.

టీవీలో ప్రోగ్రాం ఆగి, ప్రకటనలు మొదలయ్యాయి. మ్యూట్ నొక్కింది ప్రభ.

"కోపం తెచ్చుకోవాల్సింది నేను - తెచ్చుకుంటున్నది నువ్వు."

"ఎన్నిసార్లు సారీ చెప్పాలి? అంత చిరాగ్గా ఉన్నావు - కేసు కొట్టేసారా?"

"వాయిదా పడింది. అయినా ఫోన్ చెయ్యమన్నది నేను. అది నా సెంటిమెంట్. నీకెందుకు పడుతుంది-యింతకీ ఏం పనిమీద వచ్చావు-? నాకు బుద్ధి చెప్పటమే అయితే ఆ పని పూర్తయినట్టేనా?-యింకా ఉందా?"

"కాఫీ-" అన్నాడు.

కళ్ళు పెద్దవిచేసి- తల పైకీ కిందకీ ఆడిస్తూ-"ఎన్ని?" అంది.

"అయిదు కప్పులు చాలు-"

"మీ కోటేశ్వరరావుగారికి సుగర్ కాబోలు-"

"గుర్తుంచుకొన్నందుకు థాంక్స్ - అతనింకా రాలేదు!"

"ఏంటి గూడుపుఠాణీ - అందరూ చేరారు-"

"రేప్"

"రేపా? ఎవరూ?- కొంపదీసి-! జోకు వేస్తే ఏడుస్తావుగదా!"

దేన్నయినా జోక్ చేయగల తత్వం ఆమెది. మొదటినుంచీ ఆమె అంతే! ఆ తత్వం ఎప్పుడూ అతనికి నచ్చలేదు. అప్పుడూ నచ్చలేదు-అయినా దాన్ని లాగకుండా పీకకుండా అన్నాడు.

"ఒక కన్స్ట్రక్షన్ కూలీని - ఒక మంత్రి మనవడు-" క్లుప్తంగా సీరియస్‌గా మొదలుపెట్టాడు కృష్ణారావు.

ప్రకటనలు ఆగి, కార్యక్రమం మొదలవగానే టీవీ మ్యూట్ మార్చింది.

చెపుతున్నది టక్కున ఆపి, ఆమెను పరిశీలనగా చూసాడు. ప్రభ టీవీలో మునిగిపోయింది.

"కాఫీ పెడతావా ప్రభా!" అనునయంగా అడిగాడు.

"సరే-" అంది బుర్ర తిప్పకుండా.

"థాంక్స్-" అనేసి, తలుపు నెమ్మదిగా వేసి, డ్రాయింగ్ రూంలోకి వచ్చాడు. వస్తూనే, పెన్నూ కాగితాలూ తీసుకువచ్చాడు.

"మీరు మేడమ్‌కి ట్రబుల్ యివ్వకుండా ఉండాల్సింది." అంతవరకూ సంభాషణలో పాల్గొనకుండా ఉన్న మురళి అన్నాడు.

"నో - నో - నాటెటాల్-" అంటూనే - "చెప్పండి - ఏం నిర్ణయించారు?" అన్నాడు.

కృష్ణారావు గొంతు మురళికి నచ్చలేదు- వెంటనే అన్నాడు-

"నాక్కూడా మన పనే ముఖ్యం - అయినప్పటికీ చెప్పక తప్పదు-మనకీ, తతిమ్మా మగాళ్ళకీ తేడా ఏంలేదు. పేకాటలు ఆడుకునే మగవాళ్ళూ కాఫీలు అందించమని ఆడాళ్ళకి ఆజ్ఞాపిస్తారు-మనమూ అదే చేస్తాం - అఫ్‌కోర్స్ - మనం సోషల్ ఏక్టివిటీస్‌లో ఉన్నాం గనుక- మరింత అథారిటీ చలాయిస్తాం-"

"అబ్బెబ్బే - అదేంలేదు - మీరూ అఫెండయారు- నా ఉద్దేశ్యం-" అంటూ ఏదో చెప్పబోయాడు కృష్ణారావు.

"ఊరుకోండి సారూ- ఆ అబ్బాయికింకా పెళ్ళికాలేదు-" అన్నాడు రాజమల్లయ్య.

మురళి మొహం జేవురించింది - "అవును- చేసుకోను కూడా! స్త్రీని గౌరవించగల శక్తి సంపాదించుకున్నప్పుడే నేను పెళ్ళికి అర్హుడిని -" అన్నాడు.

"అయితే-నన్నిప్పుడేం చేయమని?" అన్నాడు కృష్ణారావు.

"మేడమ్ ప్రాక్టీసు చేస్తున్న పెద్ద లాయర్ అని విన్నాను-"

"పెద్దేముందిలెండి - ఏదో -" మోడెస్టీగా అన్నాననుకున్నాడు కృష్ణారావు.

"అవును సర్! ఆడవాళ్ళ ప్రాక్టీస్‌దేముంది! ఏదో అయినప్పటికీ, ఆవిడను మన సమావేశాల్లోకి ఆహ్వానించకపోటం తప్పు. కనీసం - యిలాంటి స్త్రీల సమస్యల చర్చలోకయినా - మేడమ్‌ని అనుమతించకపోటం టూమచ్! కాఫీకేముంది? అందరం మాట్లాడం గదా- ఖాళీగా ఉన్నవాళ్ళు పెట్టవచ్చు! వంటింట్లోకి నాలాంటి వాళ్ళకి అనుమతి ఉంటే - నేను పెడతాను" అన్నాడు మురళి.

అక్కడ ఒక్కసారిగా నిశ్శబ్దం ఆవరించుకుంది.

రెడ్డి, రాజమల్లయ్య, శాస్త్రి ఒకరి మొహాల్లోకి ఒకరు చూసుకుని కృష్ణారావు వేపు చూసారు. అతను పాడ్ మీద అస్తవ్యస్తంగా రాస్తూ ఒక్కమారుగా లేచి, మురళిని సమీపించి, భుజం మీద చెయ్యివేసి నొక్కాడు.

"మీ వయసులో నేనూ మీలాగే ఉండేవాడిని. మీరు ఏమీ అనుకోకపోతే - మన యీ సంభాషణని ప్రస్తుతానికి ఆపుదాం-మనం ఆ అమ్మాయికి న్యాయం జరిగేట్టు చూడాలి. కోర్టులో కేసు బలంగా ఉండాలి. పబ్లిక్ అవేర్‌నెస్ కోసం, పార్టిసిపేషన్ కోసం ప్రయత్నించాలి. ప్రొటెస్ట్ నిర్వహించాలి. ప్రెస్‌ని కదిలించాలి-ప్లీజ్-మనం కొంత గట్టిగా, పట్టుదలగా-"

తలుపు గంట మోగింది.

"కోటేశ్వరరావు అయుంటాడు-" అంటూ తలుపు తీయటానికి వెళ్ళాడు-

"నువ్వన్నదాంట్లో పాయింటుంది తమ్ముడూ - సారు నువ్వనుకునే రకం కాదు. నీకే తెలుస్తుంది" అంటూ చల్లార్చటానికి నవ్వాడు రెడ్డి, మురళి వయిపు చూస్తూ.

కోటేశ్వరరావు వస్తూనే 'నమస్కారాలు నమస్కారాలు'-- అంటూ సోఫాలో రెడ్డి పక్కనే చతికిలబడ్డాడు. అతనికి ఈ మధ్యనే పెద్దగా గుండెపోటు వచ్చింది- 'పోదామనుకున్నాను. యింకా విప్లవం రాలేదు-ఎందుకు పోడంలే? అనేసి మానేసాను'- అంటూ తన మీద తనే జోక్ వేసుకున్నాడు అతన్ని గురించి అందరూ వేసే జోకేంటంటే - 'ఎక్కడ అన్యాయం జరిగినా-అక్కడ ఎవరితోనో ఒకరితో కుస్తీ పడుతూ కనపడతాడు-' అంటారు. అతన్ని డాక్టర్లు కొంచెం తిరుగుడూ, గొడవలూ మానమన్నారు గుండెపోటు వచ్చాక-

'అప్పుడింక యీ గుండె ఉండేం లాభమబ్బా!' అనేసాడు.

వస్తూనే- "ఏందబ్బా! ఎస్. సి పిల్లకాయలు ఫస్ట్‌క్లాసులు యివ్వకపోతే మీ ప్రొఫెసర్ల మాడు పగలగొడతామంటున్నారంట-అదేదో యూనివర్సిటీలో!" అన్నాడు కోటేశ్వరరావు రెడ్డి చేతిని గట్టిగా నొక్కుతూ.

రెడ్డి కంగారుగా అన్నాడు - "కోటిబాబూ! ఈయన మురళి-చాలా చురుకు-నువ్వు కలియలేదా?"

"అదేంటబ్బా? ముసిలాడినయిపోయానంటావా ఏంది? ఓమారు చూస్తే చాలు - కంప్యూటర్లో సెటిలయిపోతుంది - దళితుల చేత మలం తినిపించిన కేసులో మనతో ఫాక్ట్ ఫైండింగ్‌కి వచ్చాడు - ఎక్కువ మాట్లాడ్డు-" అన్నాడు కోటేశ్వరరావు.

"మీకు మురళి తెలుసు! మురళీ యస్. సీ అని రెడ్డిగారు పరిచయం చేస్తున్నారు-" అన్నాడు మురళి.

కృష్ణారావుకి పరిస్థితిని ఎలా సర్దాలో అర్థం కాలేదు. కోటేశ్వరరావు పని దెయ్యమేగాని మాటలో కాస్త వదులు. ఈ పరిస్థితిని అతడు సరదాగానే తీసుకుని, ఏదోలా మరో జోకు వెయ్యబోతాడు. మురళి దాన్ని ఎలా తీసుకుంటాడో!- అనుకున్నాడు.

"నేను కాఫీ తీసుకొస్తాను. మాట్లాడుతూండండి-" అంటూ కదలబోయాడు.

మురళికి జవాబివ్వటానికి కోటేశ్వరరావు కొంచెం తడబడ్డాడు. మురళియే తీవ్రంగా అన్నాడు-

"సబ్జెక్ట్సుని నిర్ణయించేది మీరు - పరీక్షల విధానం మీది - మార్కులు యిచ్చేది మీరు - అప్పుడు మాకు ఫస్ట్‌క్లాస్ రావాలి. అదీ మా ప్రతిభకు యార్డ్‌స్టిక్. అప్పుడే మాకు మినిమమ్ ఎలిజిబిలిటీ వస్తుంది. పీజీ లెవెల్లో మా పెర్ఫార్మెన్స్‌నీ, గ్రాడ్యుయేట్ లెవెల్లో - అందులోనూ - ఆర్ట్సులో మా పెర్ఫార్మెన్స్‌నీ ఎవరయినా - బేరీజు వేసారా? మీ పెద్దకులాల చిన్నబుద్ధులు అప్పుడు బయటపడతాయి"

కృష్ణారావు అతని మాటలు అవగానే అక్కడనుంచి కదిలి గదిలోకి వెళ్ళి తలుపు వేసుకున్నాడు. 'మురళి ఆరోపణలో నిజం ఎలా వెరిఫై చేయటం?' అనుకున్నాడు.

కృష్ణారావు ప్రభ తలవద్ద నిలబడి టీవీ ప్రోగ్రాంనీ, ఆమెనీ మార్చి మార్చి చూసాడు.

"ప్రభా!" గొంతు సవరించుకుని అన్నాడు.

"ఏంటి?" అది చూపు మార్చకుండా.

"కాఫీ-పెట్టావా?"

"ఓ... సారీ... మరిచేపోయాను-" అనేసి, తలెత్తి చురుక్కున అతన్ని చూసింది.

కథా నిలయం
5349
శ్రీకాకుళం

"ఏం... నువ్వు పెట్టుకోరాదా - కాఫీ?"

"పెడతానన్నావు గదా-"

"అన్నాను-మాటవరసకు అన్నాను-పోన్లే-అలిసిపోయింది-పనిలో ఉందని-నువ్వే పెట్టుకోవచ్చుగా!"

"పని...అవునవునూ....పనే!" అంటూ వంటింటివేపు నడిచాడు.

"నీ ఉద్దేశ్యమేంటి?"

"ఏముంది? ఏమీ లేదు-" అంటూ వంటయింట్లోకి వెళ్ళాడు. స్టౌ వెలిగించాడు. పాలు ఫ్రిజ్జులోంచి తీసి స్టౌ మీద పెట్టాడు. బ్రూ ఎదురుగానే కనిపించింది. తీసి, కప్పులు కడిగి, ట్రేలో సర్దాడు.

పాలు కాగుతున్నాయి. అతని మనసు పరిపరివిధాలపోయింది.

బ్రూ తనకి యిష్టముండదు. ప్రభ చేతి ఫిల్టరు కాఫీ చాలా రుచిగా వుంటుంది. కనీసం డికాక్షనయినా వెయ్యమంటాడు. టైం లేదంటుంది. ఎప్పుడూ బ్రూ కలిపి యిస్తుంది! ఎంత మారిపోయింది ప్రభ!

దిగులుగా అనిపించింది కృష్ణారావుకి!

కాఫీలాంటి చిన్న విషయంలో మార్పుకి బాధ పడటం ఏమిటి? ప్రభలో ఎంత మార్పు! ఎంత పతనం!

కాలేజీ రోజుల్లో ఇద్దరినీ ఉద్యమం ఆకర్షించింది. ఉత్తేజపరిచింది. తనకన్నా ఎప్పుడూ ప్రభ ముందుండేది. ఇద్దరూ కలిసి ఎన్ని కబుర్లు! ఎన్ని చర్చలు! ఎన్ని స్వప్నాలు! స్లమ్స్‌కి వెళ్ళి పాఠాలు... పాటలు! గద్దర్ పాటలు విని, శ్రీశ్రీ కవిత్వం చదివి, జ్వాలాముఖి ఉపన్యాసాలు విని... ఎంత ఆవేశం! ఎంత ఉద్రేకం! ఎమర్జన్సీలో శ్రీశ్రీ పట్ల ఎంత కోపం! పతనం పట్ల ఎంత ఏవగింపు!

ఆ ఉద్రేకం, ఆ ఉత్తేజం - యిద్దరినీ దగ్గర చేసింది. చివరకు ఏకం చేసింది. కేవలం ఆ ఉద్రేకమేనా యిద్దరినీ ఏకం చేసింది? అది సత్యమా? అంతేనా-?

ఉద్రేకం కలిగించేవి - బహిరంగ పరిస్థితులా - అంతరంగ స్థితా? సామాజిక పరిస్థితులా - శారీరక పరిస్థితులా?

సామాజిక పరిస్థితులూ, ఉద్యమాలూ, బహిరంగ ప్రభావమే మానవుని సామాజిక చైతన్యానికి, అతని ప్రవర్తనకీ, ఆంతరంగిక ఆనంద విషాదాలకీ, హృదయంలో యిష్టాయిష్టాలకీ- అన్నింటికీ కారణంగా భావించటం అలవాటయింది. అలా భావించటమే సిద్ధాంత నిబద్ధతగా అనిపించేది.

కానీ,

మనిషి మనిషికీ ఉన్న తేడాలూ, అతనిపై వయోప్రభావం, మెదడు చురుకుదనం, హృదయపు మెత్తదనం మొదలయినవాటి ప్రభావం మానవుడి

సామాజిక చైతన్యానికి, అతని ప్రతిస్పందనకీ, ప్రతి క్రియకూ మూలం కావచ్చున్నది - ఎన్నడూ అంగీకరించబుద్ధి కాలేదు. కనీసం ఆలోచనలోకి కూడా రావటం యిష్టముండేది కాదు.

వర్గ మనస్తత్వం అంటే వ్యక్తికి ఉండే స్వభావమేనా అని అప్పుడప్పుడూ అనుమానం వచ్చి చర్చించేవారు గాని, వ్యక్తి స్వభావానికి సాంఘిక పరిస్థితులు మాత్రమే కారణంగా భావించటంలో ఎప్పుడూ సంశయించలేదు.

- తమ మధ్య బంధం పుట్టటానికీ, అది బలపడటానికీ కారణమైన సామాజిక ఉద్రేకం తనను విడిచిపెట్టలేదు. ప్రభను విడిచిపెట్టింది. - ఇది తన అభిప్రాయం కాదు- ఇది తన నమ్మకం! అది సరయినదేనా? తనని తను నమ్మించుకోటం కాదూ?

ఇందాకా మురళితో ఏమన్నాడు? వయసులో నేనెలా ఉండేవాడినో నువ్వు గుర్తుచేసావన్నాడు.

అంటే అర్థం ఏమిటి?

అప్పటి తన ఉద్రేకం యీనాడు లేదనే గదా! కనీసం కొంత తగ్గిందనే గదా!

తగ్గటమే పతనమయితే-ప్రభలో పూర్తిగా తగ్గిపోయిందనీ, అది పతనమనీ భావించే తను కూడా అంతో యింతో పతనమయినట్లే గదా? పతనం అన్నది ముఖ్యమా - అది ఎంతన్నది ముఖ్యమా?

తనది పతనం కాదు. తన ఉద్రేకం కొంత తగ్గింది. అంతే అనే అనుకుందాం! దానికి కారణం ఏమిటి?

సామాజిక పరిస్థితులతో వ్యక్తుల ఆంతరంగిక చైతన్యం సమాంతరంగా అనులోమానుపాతంలో ఉంటుందని గదా తన సిద్ధాంతం, తన నమ్మకం. తన ఉద్రేకం తగ్గటం ఆధారంగా సామాజిక పరిస్థితులు మెరుగయాయని అనుకోవాలా?

అంటే-

సమాజంలో దోపిడీ, పీడనల స్థాయికీ, దాని ప్రతిఘటనోద్యమ స్థాయికీ సంబంధం నిర్దుష్టమా? ప్రతిఘటనోద్యమ స్థాయి తనలాంటివాళ్ళను ఉద్రేకపరచగలదనే అనుకుందాం - మాటవరసకి - వ్యక్తి వయసుకీ. స్వభావానికీ పరిమితం కాదనే అనుకుందాం - యిప్పుడు తన ఉద్రేకం తగ్గిందంటే ప్రతిఘటనోద్యమం తగ్గినట్లా? అంటే - దోపిడీ తగ్గినట్లా?

కృష్ణారావు మరిగిన పాలను కప్పుల్లో పోసి, బ్రూ వేసాడు. పంచదార కలిపాడు. ముందు బ్రూ - తర్వాత పాలూ వెయ్యాలా? కలిసేవి ఆ రెండేగదా- రుచిలో ఎలా తేడా వస్తుంది?

కృష్ణారావు వెచ్చని గిన్నెతో నుదురు వెచ్చబరుచుకున్నాడు. కప్పుల్ని ట్రేలో సర్ది, ప్రభదగ్గరకు వచ్చాడు.

తన కప్పు తీసుకుంటూ "అయామ్ సారీ కృష్ణా! బాగా ఇంట్రెస్టింగ్‌గా వుంది ప్రోగ్రాం" అంది.

కృష్ణారావు వెంటనే అన్నాడు - "ప్రభా! చిన్న రిక్వెస్ట్-"

"చెప్పు."

"నువ్వు కూడా మా మీటింగ్‌లోకి రారాదూ?"

తాగుతున్న కప్పు కిందపెట్టి - "పంచదార తక్కువైంది" అంటూ వెళ్ళి సీసా, చెంచా తీసుకువచ్చింది.

"అరె! యింకా నిలబడ్డావేం? కాఫీలు చల్లారిపోవూ?" అంది పంచదార తన కప్పులో వేసుకుంటూ-

"నువ్వు ఏమయినా చెప్తుతావేమోనని-"

"ఏ విషయం?"

"మా మీటింగ్ - బయట అందరూ వున్నారు-"

"ఎందుకూ?"

"చెప్పానుగా-ఒకమ్మాయిని రేప్ చేశాడు. ఆ అమ్మాయి బిల్డింగ్ కన్‌స్ట్రక్షన్‌లో కూలి. ఆ రోజు తడపటానికని కొంతమందినే రమ్మన్నారు. కాంట్రాక్టర్ కొడుకు - చాలా ఇన్‌ఫ్లూయెన్స్ ఉంది. మినిస్టర్‌గారి మనవడు - ఆ పిల్లను ఓ గదిలోకి లాక్కెళ్ళి పాడు చేశాడు."

"సో?"

కృష్ణారావు మాట్లాడలేదు. అతన్నించి జవాబు రాకపోయేసరికి, ప్రభ టీవీ నుంచి చూపు తిప్పింది.

"ఆ తర్వాత ఏం జరిగిందని?"

"యింకా ఏం జరగలేదు-నువ్వు కూడా వస్తే - ఏం చెయ్యొచ్చో ఆలోచించవచ్చు."

"యిప్పుడు షారుఖ్‌ఖాన్ యింటర్వ్యూ ఉంది-" అంది కొంచెం అపాలజిటిక్‌గా!

"నీలో సింపతీ అన్నది చచ్చిపోయింది- కనీసం తోటి స్త్రీల సమస్యలు కూడా నిన్ను కదిలించటంలేదు" అన్నాడు.

ప్రభలో అతను ఆశించిన మార్పు కనపడలేదు-ఆమె కళ్ళల్లో కదులుతున్నదేమిటో అతనికి అందలేదు.

ఎగాదిగా అతన్ని పరిశీలించి, భరించరాని అసహ్యం చూపులోనూ, గొంతులోనూ కనపడుతూండగా అంది-

"నీకు - నీకు - సింపతీ ఉందనుకుంటున్నావా? నథింగ్! నిన్ను నువ్వు బూస్ట్ చేసుకోకు-"

అతను ట్రేతో అక్కడనించి కదిలాడు. ఆమె అసహ్యం, ఛీత్కారం అతన్ని కోపంతో నింపి, మెదడు పనిచేయకుండా చేసాయి.

తలుపు తెరవటంకోసం, అతను ట్రేని కిందపెట్టి వంగుతూంటే భంగిమలోని ఆ మార్పు-అతన్ని ఆలోచనారాహిత్యాన్నించి బయటకి లాగింది.

ఎందుకంత అసహ్యం? తాను వ్యక్తం చేసిన అసహ్యానికి ప్రతీకారమా? లేక మరేదయినా ఉందా? పాతికేళ్ళ పైగా కలిసి బ్రతుకుతున్నారు. కలిపి ఉంచేందుకు మంత్రాలు లేవు. మంగళ సూత్రాలు లేవు. చట్టబద్ధమైన కాగితాలు లేవు. చిట్ట చివరికి పిల్లల బాధ్యతలు కూడా లేవు. అయినా కలిసే బ్రతుకుతున్నారు - యింత పరస్పర అసహ్యంతోనా?

పడకగది తలుపు మూసేసి, డ్రాయింగ్ రూంలో మిత్రులను సమీపించాడు. అందరూ తలో కప్పూ తీసుకున్నారు.

కృష్ణారావు బాత్రూం నెపంమీద వెళ్ళి మొహం కడుక్కొని తిరిగి వచ్చాడు. సమావేశం సాగుతోంది.

డాక్టర్ని కలియటం, ప్రెస్‌మీట్. పబ్లిక్ ప్రొటెస్ట్‌కి ప్లాన్ చెయ్యటం, కరపత్రం వెయ్యటం వగైరాలమీద చర్చ సులువుగానే తెగింది.

శాస్త్రి అన్నాడు- "ఆ అమ్మాయి వయసెంత?"

"ఏం సారూ?" అన్నాడు రాజమల్లయ్య.

"పదిహేడో పద్దెనిమిదో ఉండొచ్చు-" అన్నాడు కృష్ణారావు.

"నాకు గుర్తున్నంతవరకూ పదహారేళ్ళలోపు పిల్ల అయితే - ఆమెకు యిష్టమున్నా లేకపోయినా అది రేప్ అవుతుంది" అన్నాడు శాస్త్రి.

"ఏం సామీ - ఏం పాయింటు లాగావూ. సూడబ్బా కృష్ణారావూ-పుస్తకం సూడు."

ఆ పని వాళ్ళు చేస్తుంటే కళ్ళు మూసుకుని కూర్చున్న మురళిని శాస్త్రి పరిశీలించాడు. నస్యం ముక్కుతో పీల్చి, నెమ్మదిగా లేచి అతని భుజం మీద చెయ్యివేసి కుదిపాడు.

"రెస్ట్‌లెస్‌నెస్ మంచిదికాదు బాబూ!"

"నాకేం సర్! బాగానే వున్నాను."

శాస్త్రి అతని చెయ్యి పట్టుకుని బయట బాల్కనీలోకి నడిచాడు-

"గుంపు అంటేనే విభిన్న స్వభావాలు. విభిన్న విధానాలు. ఒక్కోమారు మనం నడవాలి. ఒక్కోమారు మనం నడపాలి. మనకి ఎన్నో ఉన్నత భావాలూ, ప్రాణాలు అర్పించగల త్యాగగుణం ఉన్నప్పటికీ - మన జాతికి ఒక బలహీనత

వుంది. మనకి - ముఖ్యంగా చదువుకున్నామనుకునే వాళ్ళకి - ఒకరి వెనక నడవటానికి సంకోచం. పదిమందిని నడపటానికి కూడా మనలో అహాన్ని ఎంతోకొంత తగ్గించుకోవాలి. మనం వందమందిలో కలిసి నడవలేం! పదిమందిని కూడగట్టుకుని నడవలేం! నిజమైన కార్యకర్త ఒకే సమయంలో అనుచరుడూ, నాయకుడూ రెండు పాత్రలూ వెయ్యాల్సి ఉంటుంది."

"మీరేం చెబుతున్నారు సార్?"

"వస్తా! భూమి పుట్టినప్పట్నించీ ఉన్న చర్చ యిది. లక్ష్యాలు ప్రధానమా? విధానాలా? చిత్తశుద్ధి - శివపూజ చర్చ అంటుంటాను- నారాయణ అంటే చాలు మోక్షం అని ఒకడూ - చిత్తశుద్ధి లేకపోతే ఉత్తి శివపూజలు వ్యర్థమని యింకొకడూ-"

"ఇద్దరూ మీ బ్రాహ్మలే" అన్నాడు మురళి.

"కరెక్ట్ - యిద్దరూ ఆయా కాలాల్లో ఆలోచనాపరులే!"

"బ్రాహ్మలు మాత్రం ఆలోచనాపరులంటే నేను ఒప్పుకోను. వాళ్ళలో ఆలోచనాపరుల ఆలోచనలు మాత్రం రికార్డయాయి."

శాస్త్రి మురళి కళ్ళలోకి చూసాడు. ఒక అగ్ని - దాన్ని ఎవరో చాలా నేర్పుగా దారి మళ్ళిస్తున్నారు-అనిపించింది.

"అబ్బాయ్! నాకు నీతో ఎలా మాట్లాడాలో అర్థం కావటంలేదు. గడచిన చరిత్రకూ, వర్తమానానికీ తప్పకుండా సంబంధం ఉంటుంది. వర్తమానంలో మనం ఉన్నస్థానం నుంచే చరిత్రను చూస్తాం! అయితే - వర్తమానం ఎంత సంక్లిష్టమయిపోయిందంటే - మనం ఆలోచనల శకలాల మధ్య నిలబడి ఉన్నాం. మనం ఏ శకలానికి చెందుతామో, ఏ శకలం మనది అని మనం అనుకుంటామో- ఆ రెండూ ఒక్కటే అయి అవకాశమే క్రమేపీ తగ్గిపోతుంది. ఒక్కోమారు మనిషి స్వయంగా ఆలోచించగలడా - ఆ భ్రమలో బ్రతుకుతున్నాడా అనిపిస్తుంది. ప్రపంచంలో పాలకులూ, వర్తకులూ ఏకమవటం ఒకపక్క, పాలితులు దేశాల పేరిట, జాతుల పేరిట, మతాల పేరిట, కులాల పేరిట ప్రాంతాల పేరట.... రకరకాల పేర్లతో....ముక్కలు ముక్కలయిపోవడం మరో పక్క చూస్తుంటే.... చాలా దిగులుగా వుంటుంది. మన మస్తిష్కాలను కూడా ఎవరో రేప్ చేస్తున్నట్టు. అవి అనాధ శిశువులను కంటున్నట్టు..." అంటూ ఆగాడు శాస్త్రి, ముక్కు పొడుం మరోసారి పీలుస్తూ.

"మీ మాటలు నాకు బోధపడట్టం లేదు సార్-"

"అవి నాకే స్పష్టంగా లేవు. నువ్వన్నదానికి నేను ఆవేశంలో ఏదో అంటున్నానుకోకు! నేను చెప్పదలుచున్నదొకటే - ఏదయినా విషయం మరీ క్లిష్టంగా ఉంటే సామాజిక శాస్త్రవేత్తలు అనుసరించే మార్గం ఒకటి ఉంది. Kiss దాన్ని అంటారు. అంటే - కీప్ ఇట్ సింపిల్, స్టుపిడ్ - ఆ సూత్రం ప్రకారం

చెప్పాలంటే పని చెయ్యదలుచుకున్న కార్యకర్తకి వచ్చే సమస్యల్లో లక్ష్యాలు ప్రధానమా? విధానాలు ప్రధానమా? అన్న విచికిత్స నిరంతరం ఎదురవుతూంటుంది. విధానాల్లో పొరబాటుంటే దిద్దుకునే అవకాశం ఉంటుంది. లక్ష్యం అంటూ లేకపోతే ఉన్న చోటనే తిరుగుతూ లాంగ్‌మార్చ్ చేశాననే భ్రమలో ఉంటాడు మనిషి"

మురళి కొంతసేపు మాట్లాడలేదు.

అతనికి రోడ్డు మీద జనం - వాహనాలూ వాటి కదలికలూ - అంతా అస్తవ్యస్తంగా వున్నాయి.

"నాకు లక్ష్యం లేదంటారా?"

"నువ్వు చురుకయిన వాడివి" అంటూ ఆగి, ఆలోచనగా అన్నాడు శాస్త్రి. "నా కది ఏమిటో తెలియదంటాను. అలా అనటం నిన్నవమానించటానికి కాదు. అయితే - నేను గమనిస్తున్న దేమిటి అంటే - ఒక కులంలోని ఒక వ్యక్తి రాజకీయాధికారం సంపాదించుకుంటే, ఆ కులం మొత్తం, దాని సాధారణ స్థితి పూర్తిగా బాగుపడుతుంది అనే భావన. కుల, మత రాజకీయాలు ఈ భావనను ఒక యిరుసుగా చేసుకుని సాగుతున్నాయి. ఇది రాజ్యాంగానికి లోబడీ, బయటా రెండింటా కూడా సాగటం-"

"మీకు లక్ష్యం ఉందా?"

"ఉంది."

"ఏమిటది?"

"వర్గరహిత సమాజం-"

"అది స్వప్నం. ఇతర దేశాల సంగతి నాకు తెలియదు. ఈ దేశంలో ధనంలో పేదలు కూడా కులంలో ఘనత కోసం ప్రాణాలిస్తారు. ప్రాణాలు తీస్తారు-"

"అది వాస్తవం. అయితే దాన్నించి నువ్వేర్పరచుకున్న అభిప్రాయంతో నేను ఏకీభవించలేను. దోపిడీ నిరాటంకంగా, పీడన కనబడకుండా కొనసాగటానికి - ఉపయోగపడింది - కులం."

"ఇన్నాళ్ళూ కమ్యూనిస్టులు అన్నదే - కొత్తేముంది?"

"అభిప్రాయాలు మారనవసరం లేదని నేను అనుకోను. అలాగే - కొత్త కోసం కొత్త అవసరం లేదు. పేదరికం, అసమానత అనేవి కనిపించినంత కాలమూ, - నేను చూడకుండా ఉండలేను. వాటిని దైవబద్ధంగా కొంతకాలమూ, ధర్మబద్ధంగా కొంతకాలం చట్టబద్ధంగా కొంతకాలమూ - అన్ని సమాజాలూ చేసాయి. యీనాడు వాటిని 'మానవత్వం' పేరుతో ఎదుర్కొనే ప్రయత్నం చేస్తున్నట్లు చాలా సంఘటితంగా నమ్మించే ప్రయత్నం కనిపిస్తోంది. వాటికి

మూల కారణాలు దోపిడీ, పీడనలేనని మార్క్సు చెప్పాక దోపిడీదారుడు కొత్త మార్గాలు కనిపెడుతూ తన లక్ష్యం మార్చుకోకుండా సాగుతున్నాడు. కాని - మనం విధానాలే ప్రధానంగా విడిపోతూ సాగుతున్నాం."

"అయినా - మీది స్వప్నం కాదంటారు-"

"కొన్ని స్వప్నాలు పారిస్ కమ్యూన్‌లో డబ్బై రోజులు నిజమయ్యాయి. అలాంటివే సోషలిస్ట్ రష్యాలో డబ్బై ఏళ్ళు నిజమయాయి. అవి ఈసారి ఏడువందల - కాదు- ఏడువేల సంవత్సరాలు నిజమవుతాయి. అవి అన్ని హద్దులూ చెరిపేయవచ్చు-"

శాస్త్రికి మురళి చూపులో ఏదో ఆశ కనపడింది.

"ఏందబ్బా-మీ ఇద్దరి గుసగుసలూ?" అంటూ కోటేశ్వరరావు వచ్చాడు.

"సిన్నబ్బా - ముందే తప్పంటినిగదా - యింకా కోపం పోలా?" అన్నాడు.

"అది కాదండీ-" అన్నాడు మురళి. వాళ్ళిద్దర్నీ తీసుకుని లోపలికి నడిచాడు.

"మీరన్నది రైటే శాస్త్రిగారూ! 375 సెక్షన్ ప్రకారం పదహారేళ్ళలోపు పిల్ల యిష్టంతోనయినా, అనుమతితోనయినా సరే-అది రేపే! ఆ అమ్మాయి వయసు పదహారులోపనే అందాం-ప్రెస్సులోనూ, కరపత్రంలోనూ దానిమీద స్ట్రెస్ యిద్దాం" అన్నాడు కృష్ణారావు ఉత్సాహంగా.

"మనమంటే సరిపోదు" అన్నాడు శాస్త్రి.

రెడ్డి నవ్వి - "అ పిల్లా, ఆ పిల్ల తండ్రీ మనం చెప్పినట్టు చెప్తుతారు-" అన్నాడు.

"బర్త్ సర్టిఫికెట్?" అన్నాడు మురళి.

"బర్త్ సర్టిఫికెట్టంటేనే తెలవదు - ఆస్తులూ, పాస్తులూ, సదువులూ ఉన్నోళ్ళకి అవ్వన్నీ" అన్నాడు కోటేశ్వరరావు.

"ఆ అమ్మాయి పేరు ఓటర్ల లిస్టులో ఉందేమో కనుక్కోండి" అన్నాడు శాస్త్రి.

రాజమల్లయ్య నాలుకను కొంచెం బయటకు పెట్టి, మునిపంటితో నొక్కుతూ, 'అబ్బో, ముసిలాడు గట్టాడే' అన్నట్టు తలూపాడు.

"పాటుబడే వోళ్ళకీ, అడుక్కుతినే వాళ్ళకీ ఓట్లెవడిస్తాడబ్బా" అన్నాడు కోటేశ్వరరావు.

"నీ జనరలైజేషన్సన్నీ యిలాగే ఉంటాయి. కనుక్కుందాం శాస్త్రిగారూ!" అన్నాడు రెడ్డి.

"యింకేమయినా పాయింట్లు ఉన్నాయా?" అన్నాడు శాస్త్రి, కృష్ణారావుతో.

పుస్తకం చూస్తూ - "ఎవిడెన్స్ ఫ్రమ్ ది ప్రజెన్స్ ఆఫ్ సెమినల్ ఫ్లూయిడ్, ఎవిడెన్స్ ఫ్రమ్ వెజినల్ డిశ్చార్జి, ఎవిడెన్స్ ఆఫ్ స్ట్రగుల్" అంటూ ఆగి తలెత్తాడు కృష్ణారావు.

"ఎవిడెన్స్ ఆఫ్ స్ట్రగుల్ చాలా ముఖ్యం" అన్నాడు. "మనకి డాక్టర్ హెల్ప్ చేస్తే పని సులువు అవుతుంది."

"చెప్పానుగదా మనం డాక్టరమ్మని కలుద్దాం-" అన్నాడు రెడ్డి.

ఎవరెవరు ఏం చెయ్యాలో నిర్ణయమయాక, కరపత్రం రాయటం మొదలు పెట్టారు. కొంత తర్జనభర్జనలతో కరపత్రం పూర్తయింది. ఆ రాత్రే ప్రింటింగ్‌కి యిస్తానన్నాడు కృష్ణారావు.

అప్పటికి రాత్రి ఎనిమిదవ వస్తోంది.

ఒకరూ, ఒకరూ అందరూ వెళ్ళిపోయారు. మరికొంతసేపు కరపత్రంలో దిద్దుబాట్లు చేసి, పడకగదిలోకి వెళ్ళాడు. వంటగదిలోంచి కుక్కర్ చప్పుడు వినిపిస్తోంది. బట్టలు మార్చుకుని, ఫాన్ వేసుకుని మంచంమీద నడుంవాల్చాడు.

"కాస్త సాయం చెయ్యకూడదూ?" పిలుస్తోంది ప్రభ. కళ్ళు తెరిచాడు. బాల్కనీలో ఉన్నట్లుంది.

ప్రభకి మొక్కలు పెంచటం యిష్టం. ఆమె సేకరించిన కుండీలు బాల్కనీలో ఉన్నాయి. పడకగదిలోనూ, డ్రాయింగ్ రూంలోనూ ఆమె వాటిని ఉంచుతుంది. ప్రతీ మొక్కలో వచ్చే అతి చిన్న మార్పుని ప్రభ గుర్తు పడుతుంది దాని గురించి చెప్పుతూంటుంది. అవి అంటే ప్రభకి యిష్టమయితే, వాటితో బంధం పెంచుకునే ప్రభ అంటే అతనికి యిష్టం.

అమెను వాటిలో చూస్తుంటే ప్రభ సంతాన రాహిత్యం అతనికి గుర్తు వస్తుంది. చాలామంది డాక్టర్లను చూసారు. ప్రభ గర్భకోశంలోనే లోపం ఉంది. ఆమె గర్భవతి కాలేదు.

పిల్లలు లేనందుకు ఎవరయినా బాధ పడటం సహజం. అయితే ప్రభ దాన్ని వ్యక్తం చేయదు. అది కొంత వింతగానూ, అసహజంగానూ కృష్ణారావుకి అనిపిస్తుంది. ఆమె తననుంచి దూరమవుతోందనిపించినప్పుడల్లా, దానికి కారణం బిడ్డలు లేకపోవటమేనని భావించిన కృష్ణారావు ఆమెను సముదాయించేవాడు. ఆమె దాన్ని ఒప్పుకునేది కాదు. పైగా, కరకుగా మాట్లాడేది. ఆ విషయం ఎత్తడం ఆమెకి అయిష్టంగా కృష్ణారావు భావించలేదు. ప్రభ వేరే ప్రపంచాన్ని నిర్మించుకుంటున్నట్లు అనుకునేవాడు.

తననుంచి దూరం అవటాన్నయినా, కృష్ణారావు అంతో ఇంతో సహించాడుగానీ, తాము యిద్దరూ నమ్మిన ప్రపంచం నుంచి ఆమె దూరమవటాన్ని అతను సహించలేకపోయేవాడు. దాన్ని మొదట్లో చాలా పెద్ద యిస్యూ చేసేవాడు.

'నువ్వు నా కోసం నా భావాలను నమ్మినట్లు నటించావు. నీ స్వార్థం నాకు యిప్పుడిప్పుడు తెలుస్తోంది' అన్న ధోరణిలో వాదించేవాడు.

"నువ్వు మగాడివి. నీ పెత్తనం నామీద సాగాలన్నది నీ లోలోపలి కాంక్ష"- అనికూడా అనేది ప్రభ-

"నేను మగాడినన్న విషయం నాకు యింతవరకూ గుర్తులేదు."

"చెల్లినంతకాలం ఎవరికీ గుర్తు ఉండదు - దాన్ని సహించగలిగినంత కాలమూ నేనూ గుర్తుపట్టలేదు."

"నేను అడిగింది నా స్వార్థం కోసం కాదు- నీ స్వార్థం కొంచెం తగ్గించుకొని పనిచేయమనే నేనంటున్నాను."

"నేనేం చెయ్యాలో నిర్ణయించే అధికారం నీకెవడిచ్చాడు? నువ్వు చేస్తున్నపనికి నేనెప్పుడూ అడ్డు తగల్లేదే- అదెందుకు గుర్తించవూ?"

ఇలాంటి కొట్లాటలు ఒక దశ. అప్పుడు ఆలోచించటానికి తీరిక ఉండేదికాదు. చెన్నారెడ్డి పాలనలో సడలింపు. ఎన్నెన్నో కార్యక్రమాలు ఆశలు-నిరాశలు పని. పని.

దాదాపు మూడేళ్ళు.

ఆ దశలో ప్రభ యీ అపార్ట్‌మెంట్ కొనుక్కుంది. దానిగురించీ పోట్లాటే-కొన్నిసార్లు. తన ప్రపంచంలో రకరకాల జాతీయ, అంతర్జాతీయ పరిణామాలు. అంతవరకూ ఉన్నతంగా పటిష్టంగా కనిపించిన వ్యవస్థలూ, వ్యక్తులలో బీటలు. కమ్యూనిస్టుల చరిత్రలో మొన్న విడిపోయినవాళ్ళకన్న, నిన్నా, యీవేళ విడిపోయిన వాళ్ళే ప్రధాన శత్రువులు - అన్న ధోరణి పునరావృతమవుతూనే ఉంది.

నిరాశలోంచి ప్రభ వేపు చూసాడు. ఆసరా కోసం ప్రయత్నించాడు అనటం కన్న ఆశించాడు అనటమే మరింతగా నప్పుతుంది.

'ప్రభకీ, తనకీ మధ్య అగడ్త పూడ్చటం సాధ్యంకాదు' అనుకోసాగాడు కృష్ణారావు. వారి జీవితంలో మార్పులు ఉన్నప్పటికీ కృష్ణారావులో మారనిది మొక్కల మధ్య గడిపే ప్రభపట్ల అనుకంప.

"-ఏం చెయ్యమంటావ్?" లేచి వెళ్ళి అడిగాడు.

"కుండీలు సర్దాలి-" అంది.

ప్రభ చెప్పినట్లు సర్దాడు "కుక్కర్‌ని ఎనిమిదీ పదకొండుకి ఆపాలి. బంగాళదుంపలు తీసి, తొక్కలు వలుస్తూండు వచ్చేస్తా-" అంది.

"ఉల్లికారమా? మసాలాయా?" అడిగాడు.

"ఉల్లికారమే - నేనొస్తాన్లే" అంది.

కృష్ణారావు ఉల్లిపాయలు తరుగుతూ వంటపని చూస్తున్నాడు. ప్రభ వచ్చింది. వంట పూర్తయింది.

భోజనాల బల్లమీద అన్నీ అమర్చాడు కృష్ణారావు. కూర తీసుకుని వచ్చింది. ఫ్రిజ్‌లో సాంబార్ తీసి, వెచ్చజేసుకుని వచ్చింది.

కృష్ణారావు పుస్తకం ఏదో తీసుకుని కూర్చున్నాడు. అయినా చదవటం లేదు. గమనించింది. ప్రభ-

"భోం చేస్తావా?"

"అవును - బయటకు వెళ్లాలి."

"ఎక్కడికి?"

"ప్రెస్‌కి-" అంటూ తయారుచేసిన కరపత్రం యిచ్చాడు.

ఆమె కళ్ళజోడు పెట్టుకుని చదువుతూంటే-

"అవును ప్రభా?"

"ఊ?"

"నీకు స్త్రీల మీద సానుభూతి ఎలాగూ లేదు - నాక్కూడా లేదనటం బాగుందా?"

ఆమె చివ్వున తల ఎత్తి ఒక్క చూపు చూసింది - "అవునవును, నీ నిజాయితీకి యీ ఎవిడెన్స్ ఉంది" అంది కరపత్రం చూపిస్తూ.

"మరి - సింపతీ లేదనొచ్చా? ఎంత కోపం వచ్చినా?"

ఆ మాటలో ప్రభకి ఏదో అతిశయం వినిపించింది.

"అవును - యిప్పుడూ ఆ మాటే అంటాను - మీకు కూడా ఉన్నది సింపతీ కాదు."

"మరేంటి?"

"మీ కందరికీ ఆ అమ్మాయిపట్ల సింపతీ ఎలాగూ లేదు - సత్యంపట్ల గౌరవమూ లేదు. కోర్టుల పట్ల విశ్వాసమూ లేదు."

"ప్రభా!" అన్నాడు ఉద్రేకంగా.

చేతిలో కాగితాన్ని పక్కన పడేసి టీవీ ఆన్ చేసింది. ఛానల్స్ మారుస్తోంది.

ఆమె ప్రవర్తన అతన్ని మరింత ఉద్రేకపరిచింది. గబగబా వెళ్ళి మెయిన్స్ ఆపాడు. ఇల్లంతా చీకటి అలముకుంది. పడకగదిలో ఎమర్జన్సీ లైట్ వెలిగింది.

"ఏమిటి నీ ఉద్దేశ్యం?" అంది.

"నీ ఉద్దేశ్యం ఏమిటి?"

"నాకు వాదన యిష్టం లేదు."

"నువ్వు నన్ను అవమానించావు."

"నా కలాంటి కోరికేం లేదు - నీకలా అనిపిస్తే - అది నీ కర్మ!"

"మాటలాడుతున్నాం - మధ్యలో లేచి వెళ్ళి టీవీ ఆన్ చెయ్యటం-"

"వాదన ఆపటం."

కృష్ణారావు మాట్లాడలేదు. ఆమె చేతిలో పుస్తకం చూసాడు. ఏదో స్వామి ఉపన్యాసాలు!

దగ్గరగా వెళ్ళి ఆమె తల మీద చెయ్యి వేశాడు. ప్రభది బంగారు వన్నె శరీరం. తీర్చిదిద్దిన మొఖం. నలభైరెండేళ్ళ ఆ స్త్రీలో అందం చెక్కుచెదరలేదు. కొద్దిగా ఒళ్ళు వచ్చింది. అదికూడా ఆమె అందాన్ని పెంచింది. కొంతకాలంగా ఆమె బొట్టుకూడా పెడుతోంది.

కృష్ణారావుకి మొదట్లో ఆ బొట్టు అందానికి సంకేతంలా కనిపించలేదు. అది ఆమెలో మార్పుకి - అంతకన్న పతనానికి గుర్తులా కనిపించింది. దాని గురించి అడిగినప్పుడు ఎన్నడూ లేనిది ఆ రోజు ప్రభ బిగ్గరగా ఏడిచింది.

ఆ క్షణంలో ఆమె బొట్టుకూడా దీనంగా అందంగా కనిపించింది.

"ప్రభా!"

"......"

"నీలో ఏం జరుగుతోంది?"

"......"

"చెప్పు ప్రభా?"

"ఏమీ లేదు."

"ప్లీజ్!"

"ఏమీ లేదంటినిగదా-"

"నా కళ్ళల్లోకి చూసి చెప్పు."

పుస్తకం దూరంగా విసిరేసి - అతని వయిపు చూసింది.

అతని కళ్ళలో అనురాగం, దానివెనుక అగ్ని ఆమె మనసునిండా తీవ్రమయిన అశాంతి.

"కృష్ణా!"

"ప్లీజ్ - చెప్పు ప్రభా!"

"జీవితమంతా మనిషి ఒకేలా ఉండలేడు. యవ్వనంలో తీసిన పరుగులు ఎల్లకాలమూ తియ్యలేడు! లైంగిక స్వేచ్ఛలాంటి విషయాలలో పరుగును మాని, వెనుదిరిగితే - దానికి మనం పెరిగిన వాతావరణం - మనలో మార్పుని తప్పుపట్టనివ్వదు. అదే సామాజిక సంబంధితమైన పరుగయితే - ఆ పరిస్థితి భయంకరం. జారిపోయే వాళ్ళతో నిన్ను పోల్చుకోగలిగితే కనీస ఒక ఆధారం దొరుకుతుంది. కృష్ణా! నీతో జీవించినంతకాలమూ - నేను నిరాధార ప్రయాణం చెయ్యకతప్పదు. నువ్వు నన్ను ద్వేషిస్తేనే నాకు అంతో ఇంతో శాంతి! దయచేసి- యింకేం మాట్లాడకు! లైట్ వెయ్యి - టీవీ చూస్తాను - అది నా మెదడు

పనిచెయ్యకుండా చేస్తుంది - ప్లీజ్!" బోర్లా పడుకుంది ప్రభ. ఆమె ఆ భంగిమ నుంచి బలవంతంగా దృష్టి మరల్చి, కృష్ణారావు మెయిన్స్ ఆన్ చేసాడు. ప్రభ టీవీ ఆన్ చేసింది. వార్తలు వస్తూంటే - "ఉంచు" అన్నాడు.

ఇద్దరూ పొడి పొడి మాటలతో భోంచేస్తున్నారు. జైన్ హవాలా సంగతులు నిర్వికారంగా చెపుతోంది మంజరీ జోషీ. అందులో యిరుక్కున్నవాళ్ళకి సీట్లు యివ్వనంటున్నాట్ట పీవీ.

ఆసక్తిగా వినటానికి ప్రయత్నిస్తున్నాడు కృష్ణారావు.

"భరించలేకుండా ఉన్నాను, కట్టేద్దాం" అంది ప్రభ అసహనంగా.

ఏదో అనబోయి, ఆపేసి "నీ యిష్టం" అన్నాడు.

టీవీ ఆఫ్ చేసింది ప్రభ.

ప్రభ సాంబారులో బెండకాయ ముక్కలు తినదు. అవి కృష్ణారావుకి యిష్టం. తన కంచంలోవి ఏరి- "కావాలా?" అంది. కృష్ణారావు తీసుకున్నాడు.

"ప్రభా! ఆ అమ్మాయిపట్ల మాకు కన్సర్న్ లేదంటావా?"

"లేదు-" అంది. కొంచెం ఆగి,

"ఎందుకలా అనుకుంటున్నావ్?" అన్నాడు.

"ఆ అమ్మాయిని రేప్ చేసినవాడు-ధనవంతుడూ, మంత్రి మనవడూ కనక, వాడికి శిక్ష పడటమే మీ విజయం. జస్ట్ - ఆ అమ్మాయి మీకు యాదృచ్ఛికంగా దొరికిన గుర్రం నాడా - అంతే!"

"అన్యాయంగా మాట్లాడుతున్నావ్!"

"నువ్వెన్ని చెప్పు - యిది పురుషుల ప్రపంచం. యిక్కడ రేప్ చేసేది పురుషుడు. మెడికల్ ప్రూఫ్ ఆఫ్ ఇంటర్‌కోర్స్ ఈజ్ నాట్ లీగల్ ప్రూఫ్ ఆఫ్ రేప్ - అనేది పురుషుడు. రేప్ అంటే ఏంటో - దానిని ఆడది ఎంతవరకూ ప్రతిఘటించిందో - దానినిబట్టి నిర్ణయించమని శిక్షాస్మృతి చేసేది పురుషుడు. దాని ప్రకారం వాదించేది పురుషుడు. దాన్ని నేరమో కాదో తేల్చేది పురుషుడు రేప్ జరిగిన అమ్మాయి తర్వాత జీవితం ఆధారపడేది - పురుషుడి దయాదాక్షిణ్యాలమీద. మీరు చేసిన శిక్షాస్మృతి ప్రకారం ఆరోపించటంకన్న దాన్ని రుజువు చేయటం ఎంతో ఎంతో కష్టం. మీరు ఏర్పరచిన సంఘంలో రేప్ జరిగిందని చెప్పే ఆడది తిరుగుబోతు. ఆమె గౌరవప్రదమయిన కుటుంబంలో పుట్టిన మనిషి కాదు. అలా మీరు నూటికి తొంభై కేసుల్లో వాదిస్తారు. చాలాసార్లు గెలుస్తారు. ఈ మీ ప్రపంచంలో రేప్ కేవలం ఒక రాజకీయం. ప్రెస్‌కి ఒక సెన్సేషన్. విప్లవ రచయితలకి చాలాకాలం వరకూ ఒక విప్లవ కారణం. అభ్యుదయ రాజకీయ వాదులనుకునేవాళ్ళకి కూడా ఆడదాని రేప్- ఒక బంగారు గుడ్లు పెట్టే బాతు-"

"నీ ఆరోపణ అన్యాయం ప్రభా!"

"నాకు నీ మీద ప్రత్యేకించి కోపం లేదు కృష్ణా! ప్రపంచంలో జరిగే రేపుల్లో వ్యక్తిగత కారణాలవల్ల జరిగేవాటికన్న సామూహిక కారణాలవల్ల జరిగేవే చాలా చాలా ఎక్కువ! ఒక జాతి మరోజాతిమీద పగతీర్చుకోవాలంటే రేప్! పాలక యంత్రాంగం పాలితులను టెర్రరైజ్ చెయ్యాలంటే రేప్! సైన్యాలు శత్రుభూముల్లోకి ప్రవేశిస్తే చేసేది రేప్!"

"అవన్నీ నేనూ కాదనటం లేదు ప్రభా కానీ మాకు సింపతీ లేదనటం న్యాయం కాదు."

నవ్వింది ప్రభ. "యింకొంచెం పెరుగు వేసుకో-" అంది.

అన్నాన్ని వేళ్ళతో కెలుకుతున్నాడు కృష్ణారావు. ప్రభ అతనివంకే చూస్తూ ఏదో ఓ నిశ్చయానికి వచ్చినట్టు అంది.

"నిన్ను హర్ట్ చెయ్యాలని నాకిప్పుడు లేదు కృష్ణా! ఇదంతా ఓ పెద్ద చక్రం. ఆలోచించు-ప్రతి చట్టం వెనకా ఒక పక్షపాతం, ఒక వెస్టెడ్ ఇంట్రస్టు కనిపిస్తాయి. సెగ్జువల్ అఫెన్స్‌నే తీసుకో - ప్రపంచంలో ఏ చట్టమయినా చూడు - ఏ తీర్పయినా తీసుకో. దానివెనక స్పష్టంగా కనిపించేది లింగ వివక్ష. పురుష పక్షపాతం. ఆరోపించే ఆడది మగాడి మీద పగతోనే ఆ పని చేస్తుందనీ ఆ పగ నుంచి మగాడిని రక్షించటమే చట్ట కర్తవ్యమనీ అన్నట్టుంటుంది - అసహాయంగా కనిపించే ఆడదాని పట్ల మగాడి జోరావరీకే - సైకాలజికల్‌గానూ, సాంఘికంగానూ - అవకాశాలు ఎక్కువ అనే విషయం ప్రతీ రోజూ, ప్రతీ క్షణమూ రుజువు అవుతున్నాసరే - చట్టం మగాణ్ణే రక్షించటమనే పవిత్ర కర్తవ్యం, ఉద్దేశ్యం మార్చుకోదు. వందమంది ఆడవాళ్ళకి న్యాయం దొరక్కపోయినా ఫరవాలేదు - ఒక్క మగాడికి అన్యాయం జరగకూడదు..."

కొంచెంసేపు ఆగి, ఆలోచనగా అంది ప్రభ- "కనీసం-మీ శిక్షాస్మృతి ప్రకారమయినా ఆడవాళ్ళకు న్యాయం జరగాలంటే, కొంతలో కొంతయినా ఆడదానికి చెప్పుకునే అవకాశం పెరగాలంటే రేప్ ఆరోపణలను కేవలం మహిళా జడ్జీలు వినాలి. మహిళా లాయర్లు వాదించాలి. మహిళా పోలీసులు విచారించాలి మహిళా కోర్టులు మాత్రం తీర్పు చెప్పాలి."

చటుక్కున లేచి కృష్ణారావు "ఈ పాయింట్‌ని కూడా కరపత్రంలో చేరుస్తాను" - అన్నాడు.

"అంతకన్నా నువ్వేం చెయ్యగలవు?, నెమ్మదిగా" నిరాసక్తంగా అంది ప్రభ.

కృష్ణారావు చెయ్యి కడుక్కుని పెన్నూ కాగితం తీసుకున్నాడు.

ప్రభ తనలో తను అనుకుంది. 'నిన్ను నేను భరించలేను కృష్ణా - నువ్వు నా కంటికి గొప్ప వ్యక్తిలాగా, పరమ ఫూల్‌లాగా ఒకేసారి కనిపిస్తున్నావ్- నువ్వు ఫూల్‌వి అనుకుంటేనే నాకు ఊపిరి ఆడుతుంది.'

ఆమె భోజనాల బల్లమీద పని పూర్తి చేస్తుంటే, కృష్ణారావు రాతపని పూర్తి చేసి, బట్టలు మార్చుకుని వచ్చాడు.

"ప్రభా - బయటకు వెళ్ళాలి-"

"నిన్ను నేనేం కట్టెయ్యలేదే-"

"నువ్వూ రాకూడదూ?"

"నేనెందుకూ - యింట్లో ఉంటే సినిమా చూడొచ్చు."

"అవునూ - మనిద్దరం కలిసి -" అంటూ ఆగి - "గుర్తుకు రావటం లేదు" అని గొణుక్కుని "సినిమాకు వెళ్దాం" అన్నాడు.

కళ్ళు పెద్దవిచేసి చూసింది ప్రభ.

"అలా చూడకు - నేనేం చెయ్యగలను? ఇందరు బాధితులి నడుమ ఏ నొకరుండను సౌఖ్యమొందగా డెందము ఒప్పుకోదు - చిన్నప్పుడు గిలికిన పద్యం - నో ఆర్గ్యుమెంట్స్ - ఏదో ఒక సినిమా - నీ యిష్టం - ప్లీజ్!"

"తప్పదంటావా?"

"తప్పదు!"

తొమ్మిదీ పదిహేనవుతుండగా యిద్దరూ బయటపడ్డారు. కారు బయటకు తీసి, బయలుదేరారు.

చార్మినార్ క్రాస్‌రోడ్స్ దగ్గర - సినిమా హాళ్ళూ, హోటళ్ళూ, దుకాణాలూ, ట్రాఫిక్ నియమాలు అంతగా పాటించని పౌరులూ, వాహనాలూ, డ్యూటీ దిగిపోయేముందు అలసిపోయిన ట్రాఫిక్ పోలీసులూ, - కారుని నెమ్మదిగా ఈదించుతున్నాడు కృష్ణారావు.

"ఏం సినిమాకి వెళ్దాం-" అంది.

వాల్ పోస్టర్ చూస్తూ -"బండిట్ క్వీన్" అన్నాడు.

"అదా? సరే నీ యిష్టం -" అంది.

"అలా వద్దు - నువ్వేది చెపితే అదే-"

"చాలామంది చెపుతున్నారు. పోనీ చూద్దాం-" అంది.

హాలు ముందు అపాడు కృష్ణారావు- 'రష్‌గా ఉన్నట్టుంది - నువ్వు టికెట్లు తీసుకుని వెయిట్ చెయ్యి - పది నిమిషాల్లో వచ్చేస్తాను-' అన్నాడు.

ప్రభ మనసు ఉత్సాహంగా ఉంది. దానిని ఆమె విశ్లేషణకు పెట్టదలుచుకోలేదు. ఒకప్పుడు ఆమె ఆ పని చేసేది. టిక్కెట్లు యివ్వటం మొదలు పెట్టారు. తీసుకుంది.

అప్పటివరకూ ఆమె గమనించలేదు. ఆడవాళ్ళ సంఖ్య చాలా తక్కువగా ఉంది. వచ్చినవాళ్ళు కూడా మగవాళ్ళ వెనక బలహీనంగా నిలబడి వున్నారు.

వాళ్ళను తీసుకొచ్చిన మగాళ్ళు ఏదో వీరోచిత కార్యం చేస్తున్నట్లు, బోరలు విరుచుకున్నట్లు ప్రభకి అనిపించింది.

పూలన్‌దేవి గురించి, సినిమా విడుదలలోని వివాదం గురించి ప్రభ చాలా వింది. సినిమా గురించి ఆమె ఏమీ వినలేదు. పూలన్‌దేవి గురించి ఆమెకు కొంత సానుభూతి ఉన్నా, దాన్ని ఆమె ఎన్నడూ తర్కించుకోలేదు.

ప్రభ మనసు కృష్ణారావు మీదే ఉంది. చిన్న చిన్న పూలతో ఉన్న విమల్ చీర కట్టుకుంది. జనవరి నెల చలికి పమిటని బిగించుకుంది. ఒంటరిగా నించున్న ఆమె చెవిలో ఎవరో ఏదో అంటున్నారు:

"కంపెనీ కావాలా మేడమ్?"

ముందు ప్రభకి అర్థం కాలేదు. అతను తనతో మాట్లాడుతున్నట్లు తోచలేదు. పాతికేళ్ళ వయసు. మంచి బట్టలు, పెదాల మధ్య వదులుగా కదులుతున్న సిగరెట్. అతని చూపులు తననే చుట్టుకొని ఉన్నాయి.

ఆమె శరీరం జుగుప్సతో జలదరించింది. భయమూ, ఆ వెనకే అసహ్యమూ నరనరానా నిండాయి. ఆమెలో పరిణామాలు అతను అర్థం చేసుకోకపోయినా, ఆమె 'షాక్' వల్ల ఏర్పడిన మౌనం, అతన్ని మరింత సమీపించేటట్టు చేసింది.

అసంకల్పితంగా ఆమె అక్కడినించి కదిలింది.

జనాన్ని లోపలకు వదలటంతో, రిజర్వేషన్ ఉన్నప్పటికీ, వాళ్ళు పోలోమని లోపలకు పోతున్నారు.

అప్పటినుంచి ఆమె మగవాళ్ళ గురించి కాన్షస్ అయిపోయింది. ప్రతీవాడూ ఒంటరిగా ఉన్న తననే పట్టి పట్టి చూస్తున్నట్లు, కొందరయితే మీద మీదకి వస్తున్నట్లు ఫీలవసాగింది. నడకలూ, బస్సు ప్రయాణాలూ ఆమెకు కొంతకాలంగా అలవాటు తప్పటంవల్ల, ఆ రకమైన అనుభవాలకు కూడా ఆమె కొంత ఎడం అయింది. ఇద్దరు ముగ్గురు కాస్త సమీపంగా నించుని, సిగరెట్లు పీలుస్తూ, 'నా సొగసు చూడతరమా-' అన్నట్లు విన్యాసాలు చేస్తున్నారు.

ప్రభకి కృష్ణారావు మీద పట్టరాని కోపం వచ్చింది. 'లోకోద్ధరణ అంత అర్జంటా?' అనుకుంది.

కృష్ణారావు రానే వచ్చాడు - "టికెట్లు దొరికాయా?" అన్నాడు.

చేతిలో పెట్టింది.

"లేటయానా?" అన్నాడు హాలు వేపు నడుస్తూ. ప్రభ జవాబివ్వలేదు.

"బాస్టర్డ్స్" అంది ఆవేశాన్ని అణుచుకుంటూ, సీట్లో కూర్చున్నాక.

"ఎవరు?" ఆశ్చర్యంగా అన్నాడు.

"మీ మగ వెధవలు - కుక్కలకన్న కనాకష్టం!"

"ఏం జరిగింది ప్రభా?"

"మాట్లాడకు-"

"సారీ - లేటయాననుకుంటాను."

"ప్లీజ్-డోంటాక్-అయ్ హేట్ - అయ్ హేట్!" అంది.

కృష్ణారావు మూడ్‌కూడా పాడయిపోయింది.

సినిమా పూర్తయింది. ఇద్దరూ ఇల్లు చేరారు. పైకి వచ్చాడు కృష్ణారావు.

ప్రభ మంచం మీద అటు తిరిగి పడుకుంది. లుంగీలోకి మారి, మంచం మీద కొంచెం ఎడంగా పడుకుని లైట్ ఆర్పాడు కృష్ణారావు. అతని మనసంతా ఆ సినిమా ఆక్రమించుకుని ఉంది.

కథలోని సామాజికాంశాలు - పేదరికం, అజ్ఞానం, కులాహంకారం, పోలీసు జులుం, లింగ వివక్ష మొదలైనవన్నీ దర్శకుడు చిత్రమాధ్యమంలో వ్యక్తం చేసిన తీరు కృష్ణారావు మెదడు నిండా నిండి ఉంది. అతనికి అసహనంగా, అశాంతిగా వుంది.

"నిద్రపోయావా?" అంది ప్రభ.

"ఎలా పడుతుంది?"

"ఏం?"

"జీవిత వాస్తవాన్ని ఎంత నగ్నంగా చూపించాడు!"

"అవును - చాలా చాలా నగ్నంగా చూపించాడు."

"అదేంటలా అంటున్నావ్? నీకు నచ్చలేదా?" ఆమెవేపు తిరిగాడు.

"నచ్చటమా? పరమ అసహ్యంగా ఉంది."

"అన్యాయం ప్రభా! మనసు ద్రవించిపోలేదా?"

"ఎందుకు?"

"చెత్త సినిమాల్లో రేప్‌ని రేప్‌చెయ్యి బుద్ధిపుట్టేటట్లు తీస్తారు. యిందులో వెలపరం కలిగేట్టు తీసాడు-"

"అందుకే - హాల్లో ఆ కూతలూ, విజిల్సూనూ-" అంది.

కృష్ణారావుకి మాట తోచలేదు.

"చెత్త సినిమాల్లో ఒకలా ఉంటుందన్నదీ నీ నోషనే! ఇందులో ఇలా ఉందన్నదీ నీ నోషనే! అందులో ఉన్నదీ పెట్టుబడే! యిందులో ఉన్నదీ పెట్టుబడే! ఆ పెట్టుబడికి డబ్బులు వస్తాయి- దీనికి అవార్డులూ. కీర్తీ కిడతాయి. ఈ సినిమాకి కనకవర్షం కురిసినా నేను ఆశ్చర్యపోను" అంది ప్రభ మళ్ళీ.

"ఆ విజిల్స్ లోక్లాసులనించి వచ్చాయి."

"అలాగా! యీ సినిమాకి ఒంటరిగా వచ్చినాననుకుని మీ హైక్లాసు మగ వెధవలు చాలా చాలా సంస్కారం చూపించారు."

"ఏం జరిగిందో - ఎవరయినా ఏమయినా-"

"పెద్ద కబుర్లు చెప్పి పోజులు కొట్టే మీకు మీ సంస్కారం ఉన్నతమైంది. తక్కువ డబ్బులతో తక్కువ క్లాసులకి వెళ్ళేవాళ్ళు లోక్లాసు. వాళ్ళ సంస్కారం హీనమయింది. అందుకే వాళ్ళు విజిల్సు వేసారు. నువ్వెన్ని చెప్పు - రేప్ జరిగితే దొరికినవాడిని నరుకుతారు ఆ విజిల్సు వేసినాళ్ళే! కళా, గాడిదగుడ్డూ, సాంఘిక అసమానతలూ అంటూ ఊదరగొట్టే మీ హైక్లాసుగాళ్ళు రేప్ చేసినవాళ్ళని పట్టుకోమని పోలీసులనూ, శిక్ష విధించమనీ కోర్టులనీ పట్టుకుంటారు. లేదా - జయకాంతన్‌లాగా - తలస్నానం చేసేసి ఇంట్లోకి తగలడమంటారు-"

"నువ్వు చాలా ఆవేశంగా ఉన్నావు. పడుకో-" అన్నాడు.

మరికొంతసేపు గడిచాక-

"నిద్రపోతున్నావా?" అంది ప్రభ, అతని వేపు తిరిగి చేతిని అతని మీద వేసి.

"లేదు - నీకూ నిద్ర పట్టటంలేదా?"

"ఊహు!" అంది.

ఆమె గొంతు అతనికి అర్థమయింది. ఆమె మీద చెయ్యి వేసి - "పడుకుందాం" అన్నాడు.

"ఊహు!" అంది.

రాత్రి రెండున్నరయింది.

కిటికీ దగ్గర నించుని సిగరెట్ పీలుస్తున్నాడు కృష్ణారావు. వెన్నెట్లో నగరం ఆదమరిచి నిద్రపోతోంది. నిద్రలో వత్తిగిలుతున్నట్టూ ఉలికిపడుతున్నట్లూ - ఒకటీ అరా వాహనాల శబ్దాలు.

సిగరెట్ పూర్తయింది.

ఆలోచన పూర్తవలేదు.

మంచంవేపు తిరిగాడు. అస్తవ్యస్తంగా ఉన్న దుస్తులతో మత్తుగా, చంటి బిడ్డలా నిద్రపోతోంది ప్రభ. వెన్నెల కిరణం వచ్చి ఆమె నుదుటి మీద చిరు చెమటకు అంటుకున్న ముంగురులను ముద్దాడుతోంది. పచ్చని పాదం మీది వెండి పట్టీని సవాలు చేస్తోంది-నిద్దట్లో కూడా శరీరాన్ని పూర్తిగా కప్పుకుంటే తప్ప పడుకోని ప్రభ - ఒళ్ళు తెలియకుండా పడుకుంది!

ఆ రాత్రి ఆమె ఉద్రేకం అతనికి అసాధారణంగా అనిపించింది. సెక్సులో ఆమె హిపోక్రాటా? ఆడాళ్ళంతా అంతేనా? అన్న ప్రశ్నతో అప్పటిదాకా అతను రెండు సిగరెట్లు తగలేసాడు.

తనలో ఉద్రేకాలన్నింటినీ - ఆమే కదిల్చింది. అది తప్పే! దానికి బాధ్యత కేవలం ఆమెదే - అన్న ధోరణిలో అతని సిగరెట్లు తగలడ్డాయి.

అంతవరకూ తప్పంతా ఆమెదే అనుకోవటంవల్ల ఆమెపట్ల ఒక విధమైన వ్యతిరిక్తతతో ఉన్నాడు అతను.

ఆమెను దూరం నుంచి చూస్తుంటే, దగ్గరగా చూడాలన్న కోరిక ఆపుకోలేకపోయాడు.

ఆదమరిచి నిద్రపోతున్న ఆమె మొహం ఎంతో అమాయకంగా, నిర్మలంగా కనిపించసాగింది. మూసిన ఆ నయనాలు - ఏవో తీయని స్వప్నాలు లోలోపల కదలాడుతున్నట్లు - అందంగా మృదువుగా చలిస్తున్నాయి.

అతనిలో ఏదో వివశత్వం.

వంగి నుదుటిమీద చుంబించాడు.

ఆ లిప్తలో-

అంతవరకూ ఆమెదే 'తప్పు' అనే భావన పొరబాటు అనిపించింది. తప్పే-అయితే యిద్దరూ బాధ్యులే అనిపించింది. ఆదర్శపరంగా కలగరాని స్పందనలకు శరీరం గురవవచ్చుననిపించింది.

అలా అనిపించడంతో-

ఆదర్శాలూ, ఆచరణలూ మధ్య శరీరానుభవాన్నీ, శారీరకస్పందనలనీ తక్కువచూపు చూడటాన్ని అలవాటు చేసుకున్న ఆ నడివయస్కుడు - కించతో-గిజగిజ తన్నుకున్నాడు.

అయితే - అదికూడా శరీరమే సర్దేసింది.

శారీరకావసరమైన నిద్ర - శరీరం శరీరమే, మెదడు మెదడే - అన్న ఆలోచనను మెదడుకు అందించేసింది.

ఆ రాజీతో-

శరీరం మెదడుని ఆక్రమించుకున్నట్లు, రెండూ ఒకటయిపోయినట్లు ఆ యిద్దరూ ఒకరినొకరు దగ్గరకు తీసుకుని నిద్దట్లోకి జారిపోయారు.

('రచన' మాసపత్రిక - ఆగస్టు, *1997*)